

işçi dayanışması

Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği Bülteni • 15 Ekim 2018 • No: 127

Krizin Bedelini Ödememek İçin

Sınıf Birliğimizi ve Dayanışmamızı Güçlendirelim!

İşyerinde, evde, pazarda, kahvede sohbetlerin ana konusu kriz... Hayatın her alanında ekonomik kriz konuşuluyor. Ama siyasi iktidar ısrarla “kriz mriz yok” diyor. Meselenin psikolojik olduğunu söylüyor. Yandaş medya her türlü cinliğe başvurarak kriz olmadığını kanıtlamaya çalışıyor. İktidar partisine oy vermiş işçi kardeşlerimizin bir kısmı bu söylemi aynen tekrar ediyor. Bu da ortaya garip bir durum çıkarıyor: Siyasi iktidar ve onun denetimindeki medya “kriz yok” derken, halkın büyük çoğunluğu krizden ve hayat pahalılığından dert yanıyor. Öyle ki, iktidar partisine oy veren ve “kriz yok” diyen işçi, bir

süre sonra fiyatların başını alıp gittiğini anlatıyor. Bu arada iktidar, yok dediği krize karşı program açıklıyor. Sanki tüm bu olup bitenler gerçek değil ve bir komedi oyunu...

Ne yazık ki olaylar tiyatro sahnesinde değil toplumsal yaşamımızda gerçekleşiyor. Milyonlarca insan bir anda delirmedicine göre, doğru gitmeyen bir şeyler var demek ki. İnsanlar UFO'ların olup olmadığını tartışmıyor. Kriz görünmez ve anlaşılmaz gizemli bir şey de değil. Kriz derece gerçek, can yakıcı. Resmi rakamlara göre bile enflasyon oranı yüzde 25'e yükselmiş durumda. Hayat pahalılığı karşısında alım gücümüz bir anda neredeyse yarı

yarıya düştü, böylece daha fazla yoksullaştık. Üç binden fazla şirket iflas anlaşması (konkordato) ilan etti; birçok işyerinde işçiler ya ücretsiz izne çıkartılıyor ya da işten atılıyor. İşsizlerin sayısı 3,5 milyona yükseldi. Ama siyasi iktidar adeta “kedidir kedi” diyerek bizi yatıştırmaya çalışıyor; kriz yokmuş numarası yapmamızı istiyor. Oysa çatıdaki kedi değil, her geçen gün daha fazla üzerimize çöken krizdir.

Siyasi iktidar “kriz yok” oyununu oynuyor. Çünkü krizin sorumluluğunu almak ve günahlarının bedelini ödemek istemiyor. Yaklaşan yerel seçimlerde oy kaybedeceğini hesaplıyor ve bunun önüne geçmeye çalışıyor. Bu yüzden, krizin ağır yükü altında ezilen işçi ve emekçilerin kafasını karıştırmak ve oyalamak istiyor. Susup oturalım, itiraz etmeyelim, hakkımızı aramayalım istiyor. Her ne olursa olsun iktidarı sürsün istiyor. Denetimine aldığı medyayı da kullanarak, “ülkemize karşı ekonomik savaş ilan edildi, bizi kısıtlayanlar güçlenmemizi istemiyorlar” diyor. Böylece ekonomik krizin sorumluluğunu dış mihrakların sırtına yıkıyor. Ne yazık ki toplumun bir kesimi, siyasi iktidarın oynadığı bu oyuna inanabiliyor. **İşçi ve emekçiler yapay temellerde kutuplaştırıldığı için kriz karşısında birleşemiyor.**

Oysa krizin nedeni kapitalist kâr düzeni ve patronlar sınıfının açgözlülüğüdür. Daha fazla zenginleşmek için aşırı kredi alan patronlardır, onlara kefil olan bu siyasi iktidardır. 467 milyar dolarlık dış borcun nedeni sermaye sınıfının kâr hırsıdır. Türkiye, bu devasa kredileri ödeyemez duruma geldiği için kayış kopmuş, siyasi iktidarın politikaları ise krizi daha da azdırmıştır. Nitekim ABD’li rahip Brunson serbest bırakılmasına rağmen, dolar çok az gerilemiştir. Üstelik bu geçici bir durumdur. Çünkü kriz ortadan kalkmadığı gibi, her geçen gün daha da ağırlaşıyor.

İktidar hem “kriz yok” diyor, hem de patronlar sınıfını yok dediği krizi fırsata çevirmeye çağırıyor. Patronların krizi nasıl fırsata çevirdiğini çok iyi biliyoruz. Türkiye işçi sınıfı 2001 krizinde de 2008-2009 krizinde de büyük bedeller ödedi. Patronlar sınıfı, 2001’de bugün olduğu gibi; “aynı gemideyiz” açıklamaları yapıyor ve işçileri fedakârlık yapmaya çağırıyordu. Ama kendileri fedakârlık yapmadılar ve tam 2 milyon işçiyi işten attılar. Siyasi iktidar, 2008-2009’da “kriz bizi teğet geçti” dedi ama kriz sadece sermaye sınıfını teğet geçti. Bir milyondan fazla işçi işten atıldı. Her iki kriz döneminde de işçilere sıfır zam dayatıldı, sosyal haklarımıza el konuldu,

çalışma saatleri uzatıldı. Taşeronluk sistemi ve güvencesiz çalışma biçimleri yaygınlaştırıldı. Bugün fazla mesai yapmadan geçinemiyor oluşumuzun nedeni, bu kriz dönemlerinde ücretlerimizin düşük tutulmasıdır.

Bugün de aynı şey oluyor. Birçok işyerinde işçilerle toplantı yapılıyor; “biz bir aileyiz”, “aynı gemideyiz”, “fedakârlık zamanı” deniyor. İş saatleri uzatılmak, daha az işçiyle daha çok iş yapılmak, kriz gereğiyle düşük zam dayatılmak isteniyor. “Biz bir aileyiz”, “aynı gemideyiz” diyenler yalan söylüyorlar. **Madem aynı gemideyiz neden patronlar sınıfı fedakârlık yapmıyor?** İşçi atmak yerine neden kriz boyunca işçi ücretlerini ödemeye devam etmiyorlar? Bunu yapabilirler. Çünkü kriz öncesinde kârlarına kâr katan onlardı ve ellerinde birikmiş muazzam bir sermaye var.

Kardeşler! Kriz patronlar ile işçileri aynı şekilde etkilemez. Bizim tek gelir kaynağımız ücretimizdir. İşsiz kaldığımızda ise bu geliri de kaybediyoruz. İşsizlikle birlikte bizi bekleyen yokluktur, açlıktır, psikolojik sorunlardır. Oysa sermaye sınıfı, krize aldırılmadan lüks yaşamına devam eder, ediyor. Bizim gibi işsiz kalma, açlıkla yüz yüze gelme sorunları yoktur. Bizi sömürerek, alın terimize el koyarak biriktirdikleri servetleri vardır onların. Bu yüzden kriz zamanı fedakârlık yapılacaksa bunu patronlar sınıfı ve siyasi iktidar yapmalıdır. İşçi ve emekçiler değil!

Biz işçi sınıfıyız. Bizim çıkarlarımız ile patronlar sınıfının çıkarları bir ve aynı olamaz. Bizi iliklerimize kadar sömürmek ve kârlarını daha fazla artırmak isteyen kesimlerle çıkarlarımız nasıl ortak olabilir? Ancak bizler birlik olmadığımız, bir sınıf olarak hareket edemediğimiz için krizin faturası işçi sınıfına ve emekçilere kesiliyor. İşçi sınıfı yapay temelde kutuplaştırıldığı ve bölündüğü için siyasi iktidarın oyunları etkili oluyor. İşçilerin bir kesimi iktidarın söyleminden etkilenip “kriz yok” diyebiliyor. *Krizin faturasını ödememenin tek yolu; işçi sınıfının örgütlü olması, bir sınıf olarak hareket etmesi, kendisine dayatılana HAYIR demesidir.* O halde birlik ve dayanışmamızı, sınıf kardeşliğimizi güçlendirelim.

Elektriğe, doğalgaza, suya yapılan zamlar başta olmak üzere tüm zamlar geri alınsın!

İşçilerin eriyen ücretleri gerçek enflasyon oranında arttırılsın!

İşten çıkarmalar yasaklansın!

Ücretsiz izinlere hayır! ■

Siyasi iktidar “kriz yok” oyununu oynuyor. Çünkü krizin sorumluluğunu almak ve günahlarının bedelini ödemek istemiyor. Yaklaşan yerel seçimlerde oy kaybedeceğini hesaplıyor ve bunun önüne geçmeye çalışıyor. Bu yüzden, krizin ağır yükü altında ezilen işçi ve emekçilerin kafasını karıştırmak ve oyalamak istiyor.

KAPİTALİZM

KÂR HIRSI

SÖMÜRÜ

AŞIRI ÜRETİM

KRİZ!

Neyin Fedakârlığı Bu?

■ Kıraç'tan bir kadın işçi

Merhaba arkadaşlar, hepimizin bildiği gibi gündemimizde ekonomik darboğaz var. Patronlar sınıfı bu krizin faturasını biz işçilere, emekçilere kesmeye uğraşıyorlar. Hepimiz aynı gemideyiz yalanıyla bizleri kandırıyorlar. Nedense gemide işler tıkrındayken kimse dönüp yüzümüze bakmazken, gemi su almaya başlayınca hepimiz aynı gemide oluyoruz. Doğrusu duygulanmamak elde değil! Biz işçileri bu kriz karşısında çaresiz bırakmak istiyorlar. Sanki kriz biz işçilerin suçuymuş gibi bizden fedakârlık istiyorlar. Benim çalıştığım fabrikada çok mesailer oluyordu ama birden kestiler mesailerini. Sonra fabrikada dedikodu dolanmaya başladı işten çıkarma olacakmış diye. Bütün işçilerin yüreklerine bir korku girdi, “acaba beni de işten atarlar mı?” diye. Gel zaman git zaman derken müdür toplantı yapacağını duyurdu, herkes toplansın dediler. Hepimiz yemekhaneye toplandık, meraklı bakışlarla müdürü bekliyorduk. Müdür şöyle başladı konuşmasına: “Arkadaşlar hepimiz biliyorsunuz kriz var. Sizler akli başında insanlarsınız, gündemi takip ediyorsunuz ve Türkiye'nin durumu çok kötü o yüzden sizlerden fedakârlık etmenizi istiyoruz. Çay saatlerinden beşer dakika ve yemek saatinden 10 dakika alınacak,

paydos saatleri altı iken altı buçuk olacak, herkesin bilgisine!”

Yemekhanede işçilerin sesleri birbirine girdi, “neyimiz var ki fedakârlık yapalım?” dediler. Bu homurdanmalar üzerine müdür bağırdı “herkes işinin başına geçsin” diye. İşçiler olarak toplandık, saat altı deyince kesinlikle paydos edeceğiz diye karar aldık. Tekrar toplantı yaptılar bu sefer ustabaşı konuşma yaptı: “Arkadaşlar aslında patronumuz sizleri zor durumda bırakmamak için böyle bir teklifte bulundu, siz bilirsiniz, bana talimat geldi, kesinlikle işe bir dakika geç gelmek yok! İşten kaytaranı görürsem hemen tutanağı tutarım. O zaman da ağlamayın.” Resmen tehditler havada uçuştular. İşçilerin hepsi tehdit edildiğinin farkındaydı. Müdür tekrar gelerek sert bir şekilde “herkes işbaşı yapsın, siz böyle yaptınız biz de böyle yapacağız, işinize gelirse” dedi. Bizleri büyük bir öfke sardı. Bizim 50 dakikamızı alacaksınız, fedakârlık isteyeceksin sonra biz hayır deyince bir dakika bile geç kalmayacaksınız diye tehdit edeceksin! Biz işçiler birlikte hareket ettiğimiz için patron geri adım atmak zorunda kaldı. Önümüzdeki süreçte bunlar çok yaşanacak. Birlik olmaktan başka şansımız yok! Patronlar hep örgütlü bir şekilde davranıyorlar, biz de öyle yapmalıyız. Şu soruyu sormadan geçemeyeceğim, bu krizin bedelini biz işçiler mi ödeyeceğiz yoksa patronlara mı ödeyeceğiz? ■

Dolar ve Odadaki İnek ile Tavuk

■ Gebze OSB'den metal işçisi

Dolarla yatıp dolarla kalkmaya başladık. Eğer haberlerde “dolar bu sabah güne düşüşle başladı” gibi bir ses varsa arkadaşların gözlerinde bir mutluluk ama “dolar yükselişine devam ediyor” gibi haberler varsa bir hüsrana hali oluyor. Neyse ki günlerden Çarşamba ve yüzlerde bir tebessüm hali. Dolarda 60 kuruş kadar bir düşüş var.

Öğleden sonra saat dört civarı kulağıma bir şarkının sözleri geliyor. “Satmışım bu dünyanın anasını babasını hiç umurumda değil.” Biraz yaklaştım meğer günlerdir ağzını bıçak açmayan forkliftçi Gökhan şarkı söylüyor. Önce bir şaşırırım. Normalde hiç böyle şeyler yapmaz. “Hayırdır arkadaş, keyif saçyorsun etrafa? Ben de mutlu oldum yani seni öyle keyifli görünce” dedim gülümseyerek. “Mutlu olmam mı, dolar 60 kuruş düşmüş” dedi. Bildiğin ağzı kulaklarında. Düğünü var yakında, saat başı kontrol ediyormuş doları. Eli mahkûm altın alacak.

“Neyse” dedim, “gel bir fıkra anlatayım sana.” Köyün birinde bir adam varmış ailesiyle tek göz odada yaşayan. Üç çocuk bir de hanımla kendisi. Yemek o odada, yatmak o odada. Adamın canına tak demiş. Köyün ağasına gidip; “ağam halim böyle böyle, bir yol de bana da bu dertten kurtulayım, canımdan bezdim” demiş. Ağa da “senin bir ineğin var, bu gece onu da eve al” demiş. Adamcağız “olur mu öyle şey?” demeye kalmamış, ağa “beni dinle sen, dediğimi yap” demiş. Neyse adam almış gece ineği tek göz odasına. Sabah bir hışımla çıkmış evden, doğru

ağaya. Ama ağa yine konuşturmamış onu, “bu gece koyunu da al eve” demiş. Adam canı burnunda, o gece de koyunu almış odaya. Sabah daha da öfkeli çıkmış evden. Bu defa ağa “tavukları da al” demiş ki az daha adam boğazına sarılacaktı. Ağa “dur hele dinle sen beni” demiş yine. Ertesi sabah adam ölsem de kurtulsam diyecekmiş ki ağa, “bu gece tavukları kümese koy” demiş. O gece adamcağız bir önceki güne göre biraz daha rahat yatmış odasında. Yine sabahında ağa sormuş “hele söyle bakalım bugün nasılsın?” diye. Adamcağız da “bugün daha iyi gibiyim” demiş. Ağa, “bu gece de koyunu çıkar” demiş. Ertesi sabah bir daha sormuş, “vallahi bu gece daha da iyiydi” demiş. Ağa, “bu gece de ineği ahıra koy” demiş ki ertesi sabah adam hayatında hiç olmadığı kadar mutlu ağaya koşup; “Allah razı olsun ağam, öyle iyiyim ki sorma, bizim ev ne genişmiş meğer” deyip ağanın elini öpmüş.

Gökhan fıkrayı dinledikten sonra “aynı bizim halimizi anlatıyor” dedi. Aradan biraz zaman geçti paydosa yakın tekrar karşılaştık Gökhan’la. “Ne güzel fıkraymış anlایana çok şey anlatıyor” deyiverdi. Önce onca vaatler verdiler. İstikrar gelecek, dolar düşecek, komşu ülkelerle barış sağlanacak, refah kapıda dediler. Ama gel gör ki zamlar aldı başını gidiyor. Dolara zaten diyecek laf yok. Biz de dolar neden böyle yükseliyor neden bu hale geldik diye sormak yerine 10 kuruşluk düşüşte deli gibi seviniyoruz. Gökhan’ın da söylediği gibi yalanları yaptıkları doğru şeylerin üzerini çoktan örttü gitti. Artık tepemize çöreklenmiş ağalardan medet ummak yerine, üzerimize yıkmaya çalıştıkları borç yükünü reddetmeliyiz. ■

Havyar da mı Yemeyelim?

■ Tuzla'dan bir metal işçisi

Tasarruf kelimesini bu aralar sıkça duyuyoruz. Ekonomik krizin sonuçlarından hepimiz nasibimizi alıyoruz. Eğitim, sağlık, beslenme, gibi temel ihtiyaçlarımızı karşılayamaz hale geldik. Elektrik, su ve doğalgaza yapılan zamlar belimizi iyice büktü. Asgari ücretle ay sonunu getiremediğimiz için kredi kartlarına iyice mahkûm olduk. Hal böyleyken nasıl tasarruf yapabiliriz? Kriz zamanlarında televizyon programlarında bizlere nasıl tasarruf yapılır, az parayla nasıl geçinilir, bunlarla ilgili eğitim veriliyor. “Bizlere” diyorum çünkü bu eğitimler patronlar ya da hükümet sözcüleri için verilmiyor. Bu programlar biz işçiler için yapılıyor. Medya, patronlar, iktidar sözcüleri el birliğiyle bizlere akıl veriyor, nasihatler ediyor. Bizlere azla yetinmemizi ve şükretmemizi öğütüyorlar.

Sizlere çalıştığım işyerinde yaşadığım bir olayı anlatmak istiyorum. 15.00-23.00 vardiyasına geldiğimizde çalıştığım bölümde kimseyi göremedim. Biraz bekledim. Arkadaşlarımız toplantıdan geliyordu. “Hayırdır?” diye sordum, içlerinden biri “patron toplantı yaptı” diye cevap verdi. Daha ben sormadan anlatmaya başladı. “Malum kriz varmış, hepimizin tasarruf yapması gerekiyormuş. Harcamalarımıza dikkat etmeli, ona göre yiyecek içmeliymişiz” dedi. Arkadaşlarımızdan biri “nasıl yani neden böyle bir şey dedi ki, ne alakası var anlamadım” dedi. Ben de “anlamayacak ne var bunda? Yani demek istiyor ki her gün havyar yemeyin. Vay efendim, canım bunu çekti alayım, demeyin. Her canınızın çektiğini almayın. Her hafta sinemaya, tiyatroya, müzik dinlemeye gitmeyin. Yılda iki

kez tatil de neymiş, çok fazla, bire indirin, spor salonlarına veda edin...” diye sıralamaya başladım. Arkadaşım “Ama ben havyarsız yapamam, kahvaltımda kuş sütü olmazsa olmaz, sosyal bir insanım tiyatrosuz duramam, tatile iki ayda bir gitmezsem ölürüm” dedi kendini tutmadan. Son olarak dedim ki “bizi kendileri gibi yaşıyoruz sanıyor galiba”!

Epeyce gülüştük ama gerçek olan şu ki bunları yapmaya ne paramız ne de vaktimiz var. Yıllık izinlerimizi bile kullanmak için zar zor izin alıyor, onu da ancak memleketeye gitmek için kullanıyoruz. Geçtiğimiz günlerde UIDDER’li arkadaşlarla kriz üzerine sohbet ederken bir arkadaşımız bir fıkra anlattı. Onu sizlerle paylaşmak istiyorum. Amerika, İngiltere ve Türkiye’nin liderleri toplanmışlar, Amerika’nın başkanına sormuşlar “burada halk nasıl geçiniyor?” diye. Başkan cevap vermiş: “Biz çalışanlarımıza 5 bin dolar veriyoruz, 3 binini ihtiyaçlarına harcıyorlar kalanı ne yapıyorlar bilmiyoruz.” İngiliz başbakan, “biz de 3 bin sterlin veriyoruz, 2 binini harcıyorlar, kalanı ne yapıyorlar bilmiyoruz” demiş. Sıra Türkiye liderine gelmiş. O da “valla bizim ülkemizde geçinebilmek için 5000 lira gerekiyor, biz çalışanlarımıza 1600 lira veriyoruz. Kalan parayı nereden buluyorlar, bilmiyoruz” demiş.

Her güne zamlarla başlarken, patronlar sınıfı aklımızla dalga geçerek bize tasarruf yapın diyorlar. Kapitalistler kendi zevkusefalarından bir gün bile ödün vermezken, gözümüzün yaşına bakmadan krizin bedelini biz işçi sınıfına ödetiyorlar. Bir tarafta bolluk, diğer tarafta ise dibine kadar yoksulluk çeken milyonlarca işçi-emekçi. Ama bu devran böyle dönmeyecek. İşçi sınıfı vakti geldiğinde kapitalistlerden tüm bunların hesabını soracak. ■

Şimdi Sıra Kimde?

■ Sincan OSB’den bir işçi

Ben Sincan OSB’de çalışan bir işçiyim. Kriz organizasyondaki fabrikaları da etkiledi. Fabrika patronlarının ilk yaptığı şey işçi çıkarmak oluyor. Çalıştığım fabrikada da işçi arkadaşlarımızı çıkardılar. Arkadaşlarımızın işsiz kalması karşısında çok üzüldüğümüz halde örgütsüz olduğumuz için hiç bir şey yapamadık. İşyerinde işten çıkarmalarla ilgili yaptığımız sohbetlerde kimisi “Nasip, yapabilecek bir şey yok” kimisi de “Kış ayında olması kötü. Kışın iş bulmak zor oluyor” diyor. Örgütsüz olduğumuzdan dolayı ne yapacağımızı bilemiyoruz ve sadece piyango kime vuracak diye bekliyoruz. Her geçen gün şunu düşünerek geçiyor: “Bugün de işten çıkarılmadık ama ya yarın?”

İşten çıkarılma tehdidi sadece bizim fabrikada değil özellikle özel sektör olmak üzere birçok işyerinde var. İnsanların psikolojisi bozuluyor ve geleceğe dair umutları tükeniyor.

Patronlar krizi atlatabilmek için ellerindeki bütün imkânları kullanıyorlar ve işçi sınıfının başına türlü belalar açıyorlar. Savaş, özelleştirmeler, alınmayan iş güven-

liği önlemleri nedeniyle yaşanan cinayetler, gıdadan faturalara kadar bütün tüketim mallarına gelen zamlar, işten çıkarmalar, bütün bunlar işçilerin yaşamını kâbusa dönüştürüyor.

AKP hükümeti 2008 krizinde “bu kriz bizi teğet geçecek” demişti. Evet, onları yani onların sınıfını, patronlar sınıfını teğet geçti. Çünkü krizin bedelini o zaman da biz işçilere, emekçilere ödettiler. Şimdiki yaşadığımız krizin bedelini de yine bizlere ödetmeye çalışıyorlar.

Biz işçiler için işten çıkarılma korkusuyla yaşadığımız her gün bizlere bir cehennem azabı oluyor. Ama biz böyle bir yaşam istemiyoruz. Örgütlenmeli ve birlikte mücadeleyi büyütmeliyiz. ■

İş Cinayetlerini Kanıksama, Mücadele Et!

■ İzmir'den UID-DER'li bir işçi

Resmi verilere göre her gün ortalama 5 işçi çalışırken canından oluyor. Çok daha fazlasıysa sakat kalıyor. AKP'li yıllarda patronlar ve hükümet, “iş kazalarını” işçilerin ve ailelerinin gözünde normalleştirdi, kanıksattı. Hatta öyle bir hale getirdi ki, TV kanallarının birkaç saniyelik gösterdiği işçi ölümlerine insanlar dikkat bile etmez oldular. Peki, ne zamana kadar? Kendisine, ailesine kara haber ulaşana dek... Peki, ya sonrasında ne olur, neler yaşanır? İşte bundan sonra işçi canından olmuşsa ailesi, sakat kalmışsa hem kendisi, hem ailesi ömürleri boyunca acı, açlık, yoksulluk çekerler. Üstelik bu durumu yaşayan işçiler ve aileleri az değil, üç-beş, beş-on insan değil. Sayıları binleri, on binleri çoktan geçmiş, geçiyor, her gün yenileri ekleniyor. Bugün bu korkunçluğu işçilere yaşatan kâr için insan canını hiçe sayan sömürücü düzenden başkası değil. İşçiler bu sömürücü düzen karşısında birlik değillerse canını bile koruyamaz bir haldedir. Yani bir gün bir iş cinayetinde canından olmamak, sakat kalmamak için bile birlik olmaya, diğer işçilerle dayanışma içinde olmaya ihtiyaç var. Yani işçiler için örgütlü olmak gerekli ve zorunlu.

İşte bu iş kazalarından biri de bir hafta önce kuzenimin başına geldi. Kuzenimin ziyaretine gittim. Boynunda boyunluk var. Yaşı henüz 34. Ama sanki bir haftada 30 yaş birden yaşlanmış gibiydi. 5 yaşında bir kızları var. Yeni doğan çocuklarıysa 40 günlük daha. Hastane dosyasına baktığımda iş kazası ibaresinin olmadığını, “hastalık” yazılmış olduğunu gördüm. “İş kazası raporu tutulmamış. Hastaneden iş kazası tutanağı almanız gerekir” dedim. Boynundaki boyunluk ve geçirdiği iş kanama nedeniyle

zor konuşan kuzenim, “işyerinde değil, trafik kazası geçirdik” dedi. Hayatının geriye kalanında, eskisi gibi olmayacağını, belki de çalışamaz duruma gelebileceğini ayrıntılı olarak anlatmaya çalıştım. Kardeşini gönderdik, iş kazası tutanağını uzun uğraşlardan sonra alabildi.

Bu kazanın nasıl olduğuna gelince, kuzenim kaynakçı olarak çalışıyor. Patron üç işçiyi tamire gönderdiği makineyi almaya gönderiyor. İşçilerden birinin arabasıyla gitmelerini söylüyor. Üç işçi öğle vakti yemeklerini yiyemeden yola çıkıyorlar. Şimdi bu kazanın nasıl “geliyorum” dediğini zor konuşan kuzenimin kendi ağzından dinleyelim:

“Yemek saatimize 10 dakika kalmıştı. Patron tamire verdiği makineyi almamız için üçümüzün gidip alıp gelmemizi söyledi. ‘Yemeğimizi yiyip öyle gidelim’ dedik. ‘İşler acil. Yemeğinizi gelince yersiniz’ dedi. Arkadaşın arabasıyla yola çıktık. Üçümüz de çok acıkmıştık. Ben zaten yemeği zamanında yemezsem başım dönüyor. Ben arkadaşlara şurada bir yerde durup yiyecek bir şeyler alalım dedim. Arabayı kullanan arkadaş, ‘benim açlıktan gözüm kararıyor ama geç kalırsak patron kızar’ dedi. Vazgeçtik. Nasıl olduğunu hâlâ hatırlamıyorum. Bir baktım şoför camdan uçtu. Benim göğsüm ve karnım direksiyona yapışmış. Kaburgalarım ciğerime batmış. Böbreklerim ezilmiş. Dalağım patlamış. Boynumda birden çok kırık varmış. Boynuma platin konacaktı. İş kanama geçirmişim. Nefes almakta zorlanıyorum. Boyunluğu çıkartmam yasak. Ameliyatı ne zaman yapacakları belli değil. Sadece yüzüstü yatabiliyorum. Uyandığımda çok yorulduğumu hissediyorum.”

Üzgün ve ihtiyar biri gibi zor nefes alıyordu anlatırken. Yan odadan 40 günlük bebenin ağlama sesi geldiğinde, dönüp bakamadı. Ama üzüntüsünün bir kat daha arttığını fark ettim. Şimdi varın siz düşünün, iş kazaları ve cinayetleri biz işçileri ilgilendiriyor mu ilgilendirmiyor mu? ■

İşçi Sınıfının Gündemi Kriz: İşten Atmalara Karşı Tepkiler Yükseliyor

Genel-İş: Krizin faturasını emekçiler ödemeyecek!

DİSK/Genel-İş Sendikası üyesi işçiler, “krizin faturasını emekçiler ödemeyecek” diyerek İzmir ve İstanbul’da yarım günlük iş bırakma eylemleri gerçekleştirdiler. İzmir’de 3 Ekimde işyerlerinde yapılan açıklamalardan sonra işçiler Konak’ta toplandı. Otobüs hatlarında çalışanlar hariç büyükşehir ve ilçe belediyelerinde çalışan işçilerin katıldığı eyleme, İzmir Emek ve Demokrasi Güçleri destek verdi. İstanbul’da 9 Ekimde yarım gün iş bırakan işçiler, Kadıköy İskele’de toplandı. Genel-İş İstanbul Şubelerinin ortak düzenlediği eyleme, DİSK genel merkez yöneticileri ile demokratik kitle örgütleri destek verdi. İşçiler, her iki eylemde de ekonomik kriz nedeniyle yaşadıkları sorunlara dikkat çekip taleplerini sıraladılar. “Krizin Faturasını Emekçiler Ödemeyecek!” diye haykırarak, tüm işçileri talepleri etrafında birleşmeye çağırdılar.

İzmir ve İstanbul’daki basın açıklamalarını Genel-İş Başkanı Remzi Çalışkan gerçekleştirdi. Çalışkan, hayat pahalılığı karşısında ücretlerin eridiğini, yaşam koşullarının işçi sınıfı açısından giderek zorlaştığını vurguladı. “Bu krizin bedelini, krizi yaratan patronlar ödesin!” diyerek mücadeleye devam edeceklerini kaydetti. Çalışkan, artan hayat pahalılığı karşısında tüm ücretlerin enflasyon oranında güncellenmesi, vergi adaleti sağlanması gerek-

tiğini vurguladı.

Remzi Çalışkan’dan sonra sözü alan DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu, ekonomik krizin AKP’nin yıllardır uyguladığı ekonomik politikaların sonucu olduğunu, Türkiye’nin dünyanın en borçlu ülkesi haline geldiğini ifade etti. “Kendi yarattıkları krizin faturasını bizlere ödetmeye çalışıyorlar. En alttakinden çalıp en üsttekine

vermek tarihin gördüğü en ahlâksız hırsızlıktır. İşçi sınıfı bunun hesabını mutlaka soracaktır” dedi.

Eylemlerde DİSK’in talepleri şöyle sıralandı:

- Yüksek enflasyon karşısında değer kaybeden tüm ücretler derhal arttırılsın!
- Krizi fırsata çevirenlere karşı toplu işten çıkarmalar yasaklanmalıdır. İşsizlik Sigortasında biriken paralar amacı dışında kullanılmamalıdır!
- Tüm vergi yükünün işçiye, emekçiye yıkıldığı bu ülkede vergi adaleti sağlanmalıdır. Çok kazanandan çok vergi alınmalıdır!
- Elektrik, su ve doğal gaz başta olmak üzere temel tüketim maddelerine zam yapılsın!

Çeşitli kentlerde işçi mücadeleleri devam ediyor

Kocaeli Gebze/Flormar: Makyaj malzemesi üreten Flormar, çoğunluğunu kadınların oluşturduğu 132 işçiyi Petrol-İş Sendikasında örgütlendiği işçi işten atmıştı. Direnişlerini sürdüren işçiler; “Flormar değil, Direniş Güzelleştirir!” demeye devam ediyor. Tüm sınıf kardeşlerini de direnişteki işçilerle dayanışmaya, hakları için mücadele vermeye çağırıyorlar.

Kocaeli Gebze/BBS Metal: Kötü çalışma koşullarına karşı anayasal haklarını kullanarak Birleşik Metal-İş’e üye olan işçiler, kendilerini 10 Eylül’de kapı önünde bulmuştu. İşçi kıyımına ve sendika düşmanlığına karşı fabrika önünde başlatılan direniş devam ediyor.

Bursa/Cargill: Tek Gıda-İş Sendikasına üye oldukları için işten atılan Cargill işçilerinin fabrika önünde sürdürdükleri direniş altı ayı geride bıraktı. Direnişçi işçiler bu süreçte maddi ve manevi olarak sıkıntılar yaşasalar da kararlı olduklarını ve kazanacaklarından emin olduklarını söylüyorlar.

Aydın Büyükşehir Belediyesi: Sosyal-İş’e üye oldukları için işten çıkarılan otobüs şoförleri, mücadele etmeye devam ediyor. Sendikal haklarını kullanmaları engellenen ve haksız yere işten atılan işçilerin 100 günü geride bırakan mücadelesi, ailelerin desteği ve sınıf dayanışmasıyla büyüyor.

İzmir-Karaman-Antep/Süperpak: Toplu iş sözleşmesi (TİS) görüşmelerinin anlaşmazlıkla sonuçlanması üzerine Selülöz-İş üyesi 240 işçinin üç şehirde başlattığı grev devam ediyor. Patronun sıfır zam dayatmasını asla kabul etmeyeceklerini vurgulayan işçiler, talepleri kabul edilinceye kadar mücadele edeceklerini belirtiyorlar.

İstanbul/DHL Express: Tüm Taşıma İşçileri Sendikası’nda (TÜMTİS) örgütlendikleri için işten atılan işçiler,

Genel Müdürlük önünde verdikleri işe geri dönüş mücadelesine devam ediyorlar. Direnişte 15 ay geride kalırken, bu süre içerisinde sendikanın yetkisi kesinleşti ve TİS görüşmeleri başladı. Sendikanın önemli taleplerinden birisi de işten atılan işçilerin geri alınması.

Antep/Babacanlar Kargo: TÜMTİS'e üye oldukları için işten atılan 9 işçinin direnişi 400 günü geride bıraktı. Bu süre zarfında çeşitli baskılara maruz kalan işçilerin işe geri dönmek ve sendikal haklarının tanınması talebiyle başlattıkları mücadele devam ediyor. ■

Japon Sendikası Doro Çiba'dan Flormar, Cargill, Havaalanı, BBS ve Süperpak İşçilerine Mesaj!

İşçi sınıfının mücadelesinin başarıya ulaşması için uluslararası işçi dayanışmasının çok önemli bir rolü var. Türkiye'de işçiler ekonomik kriz ve ağır baskı koşulları altında hakları için mücadele ediyorlar. İşçi sınıfının mücadele örgütü ÜİD-DER, grev ve direnişlerle dayanışmayı güçlendirmek için uluslararası işçi dayanışmasını büyütme çağrısında bulunmuştu. ÜİD-DER'in çağrısına uluslararası sendika ve kurumlardan destek mesajları geliyor. Bunların güzel bir örneği olarak Japonya'daki Çiba Ulusal Demiryolu Lokomotif Sendikası Doro-Çiba'nın dayanışma mesajını yayınıyoruz.

Türkiye'deki Mücadeleci Kardeşlerimiz!

Dünya çapındaki ekonomik kriz sürerken, Türkiye'de yaşanan ekonomik sıkıntılara ve baskılara karşı mücadele eden siz Türkiyeli işçilere seslenmekten onur duyuyoruz.

Çiba Ulusal Demiryolu Lokomotif Sendikası'nın (Doro-Çiba) mücadeleci işçileri olarak size candan selamlarımızı gönderiyoruz. Sizlerin ve bizlerin mücadelemizde aynı durumla karşı karşıya olduğumuzu görüyoruz.

Aldığımız haberlere göre, Türkiye'de şiddetli bir ekonomik kriz yaşanıyor ama aynı zamanda işçiler de temel haklarına sahip çıkıyorlar. Sendikalaşmaya çalıştıkları için işten atılan işçiler mücadeleyi yükseltiyorlar. Hükümet ise işçi hareketini ezme niyetiyle, yayınladığı kararnamelerle grevleri yasaklama yolunu seçiyor.

İstanbul'daki üçüncü havalimanı inşaatında çalışan 25.000 işçinin iş durdurduğunu, Bursa'da Cargill işçilerinin ve Gebze'de Flormar işçilerinin sendikalaşma nedeniyle işten atmaları protesto etmek için mücadelelerine devam ettiklerini, sendikalaşma nedeniyle işten atılan BBS metal işçilerinin işe geri alınması için yürüttükleri direnişi ve İzmir'de Süperpak işçilerinin her türlü baskıya rağmen direnişlerine devam ettiklerini öğrenmek bize şevk verdi.

Burada Japonya'da Abe yönetimi neo-liberal politikaların iflas etmesi nedeniyle politik krize sürüklenmiş durumda ve en sonunda 2. Dünya Savaşının bitiminden beri yürürlükte olan 8 saatlik işgünü içeren iş yasasını tümüyle ve sistematik olarak ortadan kaldırmaya uğraşiyor. İşçi sınıfının birliğinin temel organı olan sendikaları tasfiye etmeye, işçiler arasındaki her türlü dayanışma bağı koparmaya ve tüm Japon işçileri güvencesiz ya da düzensiz işlere itmeye dönük gözü dönmüş bir girişim

başlatılmış durumda.

Uluslararası işçi dayanışması şimdi hayati öneme sahiptir. Vakit bir araya gelmenin, birlik olmanın vaktidir: Grev ve direniş yapan Türkiyeli işçiler, Kore Sendikalar

Konfederasyonunun Park Geun-hye diktatörlüğünü defeden "mum ışığı devrimi", ABD'de eğitim çalışanlarının ABD işçi sınıfının isyanının ön saflarında yer alan eyalet çapındaki grevleri ve Japon militan demiryolu işçilerinin mücadelesi...

- Dayanışmayı güçlendirelim, birlikte mücadele edelim.
- Sendikalaşmayı engelleme aracı olarak işten atmalara son!
- Tüm tutuklu işçiler derhal serbest bırakılsın!
- Mücadeleci işçilerin direnişlerine selam olsun!
- Yaşasın uluslararası işçi dayanışması!

15 Ekim 2018

Çiba Ulusal Demiryolu Lokomotif Sendikası (Doro-Çiba)
Doro-Çiba Uluslararası Dayanışma Komitesi ■

Dünyada Krize ve Baskılara Karşı Sesler Yükseliyor!

Hindistan

Finlandiya

Hindistan'da metal işçileri grevde

Hindistan'ın Chennai eyaletine bağlı, çoğunluğu otomotiv fabrikalarından oluşan Oragadam sanayi bölgesinde 3 farklı fabrikadan 4 bine yakın işçi grevde. İşçiler çalışma koşullarının iyileştirilmesini, ücretlerinin arttırılmasını ve sendikalarının tanınmasını talep ediyorlar.

Bu üç fabrikadan biri olan ve motor üretimi yapılan Yamaha fabrikası işçileri sendikalı olmak için mücadele ediyorlar. İşçilerin sendikalı çalışmasını istemeyen patron, mücadelenin başını çeken 2 işçiyi işten çıkardı. Buna karşılık yaklaşık 700 işçi, atılan arkadaşlarının işe geri alınması için mücadele ediyor. Üretimi durduran işçiler, işverenin kanunlara uymadığını, maaşlarının olması gerektiğinden çok daha düşük olduğunu belirtiyorlar. İşçilerin en büyük sorunlarından biri de, iş güvenliği önlemlerinin alınmaması ve sürekli yaşanan iş kazaları. Bu sorunlar karşısında sendikalaşma çalışmalarına başlayan işçiler, işverenin işten atma saldırısıyla karşı karşıya kaldılar. Sendikal çalışmalara öncülük eden iki işçinin işten atıldığı 20 Eylül'den bu yana fabrika önünde oturma eylemi yapan işçiler, 2 Ekim'de polis saldırısına uğradı ve gözaltına alındı. Ancak işçiler baskılara boyun eğmediler. 7 Ekim'de aileleriyle birlikte yüzlerce kişilik insan zinciri oluşturarak bir protesto gösterisi düzenlediler. İşçiler atılan arkadaşlarına sahip çıkacaklarını, onlar işe alınana ve patronlar sendikalarını kabul edene kadar mücadelelerine devam edeceklerini dile getiriyorlar.

Aynı bölgede bulunan ve motosiklet üretilen Royal Enfield fabrikasının işçileri de 24 Eylül'den beri grevdeler. Nisan ayında sendikalaşan işçiler sendikalarının tanınmasını sağlamak ve haklarını almak için yönetimle görüşmelere başladı. Ancak görüşmelerden işçilerin lehine bir sonuç çıkmadı. Buna karşılık 120 işçi sebep gösterilmeden işten çıkarıldı. Bu haksızlığa sessiz kalmayan yaklaşık 3 bin işçi greve çıktı. Royal Enfield işçileri de Yamaha iş-

çileri gibi polis saldırısına maruz kaldı. Mücadeleci işçiler talepleri karşılanıncaya kadar greve devam edeceklerini haykırıyorlar.

Hyundai otomobil şirketinin tedarikçisi Myoung Shin otomotiv fabrikasında çalışan yaklaşık 140 işçi ise zam talebiyle greve çıktı. İki yıldan fazla bir süredir maaşlarına zam alamayan işçiler bu duruma daha fazla sessiz kalmadılar ve zam taleplerini dile getirdiler. Şirket yönetimi ve işçi temsilcileri çeşitli görüşmeler gerçekleştirdiler ancak şirket işçilerin zam talebini kabul etmeye yanaşmadı. Bunun üzerine işçiler greve çıktılar. Grev 20 günden fazla bir süredir devam ediyor. İşçiler sanayi bölgesindeki diğer grevci işçilerle de dayanışmalarını sürdürüyorlar.

Finlandiya'da işten atmaları kolaylaştıran yasaya karşı grev

Kuzey Avrupa ülkesi olan Finlandiya'da hükümet küçük işletmelerde işten çıkarmaları kolaylaştıracak yasal düzenleme yapmak istiyor. Tasarıya göre 20 işçiden az işçi çalıştıran işyerlerinde işten çıkarmaların önündeki engeller ortadan kaldırılıyor. Tasarının geri çekilmesi gerektiğini söyleyen sendikalar, 24 saatlik grev çağrısında bulundu. Farklı sektörlerde çalışan 20 binden fazla işçi, 3 Ekim'de bir grev gerçekleştirdi. Ulaşım, sağlık, eğitim sektörlerindeki işçilerin yanı sıra, çoğunluğu 20 kişiden az işçinin çalıştığı işletmelerde çalışan market işçileri de greve destek verdiler. Gerçekleştirdikleri grevle Finlandiya'da hayatı durduran işçiler, işten atmaları kolaylaştıran bu tasarının yasallaşmasına izin vermeyeceklerini ve mücadeleye devam edeceklerini dile getirdiler.

Amerika'da otel işçileri grevde

Dünyanın en büyük otel zincirlerinden biri olan Marriott Otel işçileri greve çıktı. Amerika'nın 7 farklı şehirden yaklaşık sekiz bin işçi, daha iyi çalışma koşulları ve daha

A.B.D.

yüksek ücret için mücadele ediyorlar. Geçen yıl bir önceki yıldan %25 daha fazla kâr açıklayan otel zinciri buna rağmen işçilerin ücretlerine zam yapmak istemiyor. Ücret artışının yanı sıra işçiler daha güvenli çalışma ortamı ve işlerini kolaylaştıracak teknolojik aletlerin temin edilmesini de talep ediyorlar. İşçilerin örgütlü olduğu Unite Here sendikası, bu sektördeki işçilerin büyük çoğunluğunun toplu sözleşme hakkına sahip olmadığını ve bu yüzden de bu grevin sektördeki diğer işçiler için de çok önemli olduğunu vurguluyor. 8 Ekimde Hawaii, Boston, San Francisco, San Diego, Oakland, San Jose ve Detroit şehirlerinde yirmiden fazla otelde başlayan grevin başka şehirlerdeki otellere de yayılması için çağrılar yapılıyor. Sendika grevin süresiz olduğunu ve işçilerin talepleri kabul edilinceye kadar grevin yayılarak süreceğini vurguladı.

Kolombiya'da eğitimin özelleştirilmesine karşı grev

Kolombiya'da pek çok kamu üniversitesi, eğitimde sistematik bütçe kesintileri ve mevcut kaynakların özel kurumlara aktarılması nedeniyle ekonomik sorunlar yaşıyor. Üniversite öğrencileri ve akademisyenler bu sorunların çözülmesi ve hükümetin eğitime daha fazla bütçe

ayırması için 11 Ekimde greve gitti. Grevin ilk gününde tüm ülkede büyük yürüyüşler düzenlenirken, başkent Bogota'da gerçekleştirilen protesto yürüyüşüne yüz binlerce kişi katıldı. 32 farklı üniversiteden öğrencilerin, akademisyenlerin, farklı sektörlerden işçilerin, çeşitli sendikaların bir araya geldiği yürüyüşte "Eğitimin özelleştirilmesine izin veren nesil olmayacağız" yazılı pankart taşındı. Yürüyüş kent merkezindeki tarihi Bolivar Meydanında son buldu. Öğrenciler Ivan Duque hükümetinin önerdiği yeni bütçenin eğitimden çok savaşa pay ayırmasını kınadılar. Hükümetten, eğitime daha fazla bütçe ayrılmasını, öğrencilerin kredi borçlarının silinmesini, bilimsel ve sınıfsal faaliyetlere bütçeden pay ayrılmasını ve eğitimin daha fazla özelleştirilmesinin önünü açan yasaların kaldırılmasını talep ettiler.

Zimbabve'de sendikacı ve işçiler tutuklandı

Zimbabve Sendikaları Kongresi (ZCTU), hükümetin işçilere uyguladığı kemer sıkma politikalarına, tüketim maddelerinde vergilerin aşırı artışına karşı bir gösteri örgütledi. Fakat hükümet kolera salgınına gerekçe göstererek gösterilere izin vermedi. Bunun üzerine işçiler

Kolombiya

kararlı olduklarını ve yasaklara rağmen sokağa çıkacaklarını duyurdular. 11 Ekimde ulusal çapta düzenlenecek olan gösteriler öncesinde ZCTU'dan sendikacılar ve çok sayıda işçi polis tarafından dövülerek tutuklandı. Hükümet, işçi düşmanı politikalarını "acı verici ve gerekli" diyerek savunuyor. İşçiler ise raflarda ilaç bulamadıklarını, temel gıda maddelerine bile erişmekte zorluk yaşadıklarını belirtiyorlar. Bütün ülkelerde olduğu gibi Zimbabve'de de egemenler baskı ve zor yoluyla krizin bedelini işçilere ödetmeye çalışıyorlar. Hükümetin tüm baskılarına karşın işçiler krizin bedelini ödemeyeceklerini haykırıyorlar. ■

Yoksul Gençler Nasıl Yaşıyor, Ne Hayal Ediyor?

İşçi ve emekçilerin çocukları ne düşünüyor, nasıl yaşıyor? Sosyal bir yaşamları var mı, hayalleri neler? Bu soruların cevabını almak üzere, yoksul bir işçi mahallesinde yaşayan gençlerle bir araya geldik.

Hayaller Audi önü, hayatlar torna başı!

“Çevrenizdeki gençler zamanlarını nasıl geçiriyor” diye bir soru yönelttiğimizde; “Cep telefonu!” diyerek söze başlıyor Caner. Sonra biraz da sitem ederek arkadaşlarının cep telefonlarıyla çok zaman harcadığını anlatmaya başlıyor. Yeni bitirdiği meslek lisesindeki, mahallesindeki, çalıştığı işyerindeki arkadaşlarının büyük bölümünün telefonda kafasını kaldırmadığını söylüyor. Burada Zeynep söze giriyor: “Telefonda zaman öldürüyoruz, ama sosyal medya neredeyse tek eğlence kaynağımız.” Caner, biraz mahcup şekilde “itiraz edeyim bazen ben de sosyal medyaya kaptırıyorum kendimi. Aynı uyuşturucu bağımlısı gibi sosyal medya bağımlısı olup çıkıyoruz!” diye de ekliyor. Sosyal medya bağımlılığının gençleri asosyalleştirdiğini, içine kapanık hale getirdiğini örnekliyor. Kardeşi Berivan da ağabeyinin açtığı konu üzerinden sohbetimize dâhil oluyor; “ben bir şeye çok üzülüyorum. Ünlülerin, zenginlerin Instagram adreslerini takip ediyorlar; onların gezdikleri yerlerin, giydikleri kıyafetlerin, yedikleri yemeklerin fotoğraflarına bakıp tatmin oluyorlar.”

Efecan itiraz ediyor: “İnsanın elinde değil, onlar gibi olmak istiyorsun. Herkes daha güzel yaşamak istemez mi?” Caner’in ağzından “ama sadece özenbiliyoruz, onlar bizden o kadar uzakta ki” sözleri dökülüyor. Şunları anlatıyor: “Ünlülerin, zenginlerin davranışları, fotoğrafları taklit ediliyor. Diyelim güzel bir yerden geçiyorsun tesadüfen, herkesin aklına selfie çekmek geliyor. Alışveriş yapıyor gibi fotoğraf çekilen arkadaşlarım var mesela. Ya da biz meslek lisesiydik; kimse torna başında kir-pas içinde fotoğraf paylaşmıyor ama park etmiş bir Audi marka araba görüyorsun, onun önünde fotoğraf çekilmek moda! Bütün bunlar takipçi sayılarını yükseltmek için. Bu yolla da ‘bütün gözler benim üzerimde, gözünü benim üzerime dik, beni takip et’ demek istiyorlar.” Kuşkusuz tüm bu davranışların altında yatan kaygı beğenilme ve farklı olma arzusu... Berivan arkadaşlarını anlatıyor: “yaşadığı hayattan farklı bir imaj yaratmak istiyor arkadaşlarım. Kendilerini olmadıkları biriymiş gibi gösteriyorlar.” Zeynep gülüyor: “Ama hepimiz birbirimizin ne olup ne olmadığını biliyoruz. Ne yapacaksın işte, insan böyle rahatlıyor biraz.”

İşçi çocuklarının gözde aktivitesi: AVM gezmek!

Caner yaz aylarını arkadaşlarıyla birlikte nasıl geçirdiğini anlatıyor. İş bulabilenler bir yere girip tüm yaz bo-

yunca çalışmış, bulamayanlar ise bu yazı da tatil nedir bilemeden geçirmiş. “Yazın hiç gezmediğimiz yerlere gidelim dedik. Hiç kumpir yemeyen arkadaşım var mesela, kumpir yemeye gidelim dedik” diyerek yaptıkları planları anlatmaya başlıyor. Tahmin edersiniz planlar hep suya düşmüş; “Gidemedik bir yere, çünkü kimsede para yok. Bir arkadaşım yine böyle bir planımız suya düşünce «fakir doğduk fakir öleceğiz» demişti. Sanki kaderimiz böyle yazılmış gibi!” Efecan güler ekliyor; “ama birkaç kere Taksim’e gittik. Ne yaptınız dersiniz; boş boş gezdik, kafeye oturup birer çay içtik.”

“Bizimkiler de AVM’leri geziyor” diyor Berivan da, “sinemaya, tiyatroya maddi açıdan gidemiyor kimse zaten. AVM’ye sık sık gidiyoruz. Ama gidip sadece geziyoruz, vitrinlere bakıyoruz.” Sonra da oldukça çarpıcı bir yorum yapıyor: “Köyde yaşarsın da orada bir şey yapamazsın ama biz İstanbul’da yaşıyoruz. Koskoca İstanbul’da yapmadığımız, bilmediğimiz o kadar çok şey var ki! İstanbul’da yaşıyoruz ama sanki köyde yaşıyormuşuz gibi hep bir sınır var. Hep sınırın belli, küçük bir çember etrafında dolanıp duruyoruz!”

“Onlar da böyle hissetsin, mücadele etsin diye!”

Caner ile Berivan UID-DER’in etkinliklerine katılıyorlar. Zeynep ve Efecan ise henüz yeni tanışmışlar UID-DER’le... Berivan ile Caner kendi değişimlerini anlatıyor ve arkadaşlarını da teşvik ediyorlar. Utangaç, içine kapanık hallerinden sıyrılıp insanların karşısında şiirler okumaya, keman çalmaya başladıklarını anlatıyorlar gururla. İlk kez tiyatroya, konsere, tatile UID-DER sayesinde gittiklerini söylüyorlar. Gözleri ışıltılı parlıyor. Caner “gözlerimiz açıldı, işçi mücadelesiyle tanışınca” diyor. Berivan ekliyor: “Biz UID-DER’li olduğumuz için şanslıyız, işçi çocuğu olmakla gurur duyuyoruz.” Caner devam ediyor: “Yoksulluk içinde yaşamak istemiyoruz. Ama bu toplum değişirse hepimiz insan gibi yaşarız, istediklerimizi yaparız. O yüzden gençler olarak «bu düzeni değiştirelim» diyenlere ses verelim diyorum!” ■

Mutfakta, İşyerinde ve Hayatta Çaresiz Değiliz!

Hayat pahalılığı emekçi kadınların sırtında büyük bir yük. Mutfaktaki tencerenin kaynaması için, işe gidenlerin, çocukların karnının doyması için çırpınıp duruyor işçi ve emekçi kadınlar. İktidardakiler “kriz falan yok” dedikçe durum her geçen gün daha kötüye gidiyor, bizim cebimizdeki yangın büyüyor, mutfakta pişen aşımız azalıyor. Hükümetin açıkladığı yeni ekonomi planları derdimize derman olmak bir yana krizin yükünü olanca ağırlığıyla bizim sırtımıza bindiriyor.

Öyle bir durumdayız ki işyerinde, markette, pazarda, otobüste, hastanede, akraba-komşu ziyaretinde, hatta düğünde bile çarşı pazarın pahalılığından, el yakan fiyatlardan, neyi, nerede daha ucuza bulabileceğimizden başka bir şey konuşamaz olduk. Sanki daha önce savurganlık yapıyormuşuz, har vurup harman savuruyormuşuz gibi, tüm harcamalarımızı daha da kısmanın yoluna bakıyoruz. Gittikçe kabaran faturalara öfkeyle bakakalıyoruz. Elektriği, suyu, doğalgazı nasıl daha tasarruflu kullanabileceğimizi tartışıyoruz. Düşünebiliyor musunuz, 2 ay önce 20 liraya aldığımız deterjanı bugün 30 liraya satan marketin önünde kuyruğa giriyoruz, “indirim var” diye!

Çoğu ürün için kiloyla alışverişi unuttuk, ocakta pişecek yemeği, ekmeği kıstık, ışığı yakmaz, suyu harcamaz, market market gezmeye üşenmez olduk. Ama bu durum sırtımızdaki yükü azaltmadı, azaltmıyor. Tam tersine evin bütçesinin açıklarını kapatmak için, tencereyi kaynatmak için çırpınmaktan yoruluyoruz, büyük gerilim yaşıyoruz.

Peki, bir düşünelim: Biz emekçi kadınların durumu buyken, yaşadıklarımızın sorumlusu olan ve bize “sabırlı olun” diyen tepemizdekiler nasıl yaşıyor? Patronlar sınıfının lüks yaşamında bir değişiklik var mı? Onlar sırtlarını devlete yaslamanın yoluna bakıyor, “bizim borcumuzu 81 milyon ödesin” diyor ve lükslerinden asla ödün vermiyorlar. Siyasi iktidar hayat pahalılığına sesimizi çıkarmayalım, her şeye boyun eğelim, korkalım diye bize ekme kuyruklarının yaşandığı zamanları hatırlatıp duru-

yor. Ama bizi “henüz zam gelmemiş ekme kuyruklarına” mahkûm ettiklerinden ise hiç bahsetmiyor!

Sormak gerekmez mi; kapitalist kar düzeninin, sermaye sınıfının açgözlülüğünün neden olduğu bu krizin yükünü sırtlanmaya mecbur muyuz? Aslında hiç birimiz durumdan memnun değiliz, krizin faturasını ödemeye gönüllü değiliz. Ama bu faturadan nasıl kurtulacağımızı bilmiyoruz çünkü egemenlerin yalanlarıyla zehirlendiğimiz için, birlik olmadığımız için güçsüzüz. Ve ne yazık ki kara kara düşünmek, boyun eğmek, homurdanmak, birbirimize dert yanmak sorunlarımızı çözmeye yetmez.

1911’de Fransa’da hayat pahalılığına ve krize karşı ayağa kalkan emekçi kadınlar şöyle diyorlardı:

Arkadaşlar herkes ayağa!

Ne korku ne üzüntü

Yağı 15 sikkeye istiyoruz!

Yarın büyük şehirlerin marketlerinde,

Tüm kadınlar bir araya geliyoruz

Hiddetle protesto etmek için

Bu mevsimde bu yağın fiyatını

Zaten yeterince ıstırap çekiyoruz

Yağ ve sütün fiyatı artırılsa da!

Yağın, sütün, ekmeğin fiyatına, krizlere isyan eden Fransız emekçi kadınlar el ele verdiler, yoksul halkı peşlerine taktılar. İşçi sınıfı üretimi durdurdu ve ülke grevlerle çalkalandı. Herkes işçi sınıfının ve emekçi kadınların gücünü gördü. Krizin faturasının kendilerine ödetilmesine karşı durdular. Pek çok ülkede krize karşı benzer şekilde mücadele etti işçi sınıfı. Böylelikle sermaye sınıfının saldırılarını gerilettiler. Bu mücadelelerde işçi ve emekçi kadınlar hep en önde yer aldı. Birlikte çare arayanlar birlikte kazandı.

Bizim ihtiyacımız da bu! Birleşirsek, işçiler ve emekçiler olarak ayrı gayrılığa son verirse ruh halimiz değişir. Mutfakta da işyerinde de hayatta da çaresiz olmadığımızı görürüz. Gücümüzü büyütür, taleplerimizi ortaya koyar, krizin yükünün sırtımıza yıkılmasını engelleriz. ■

Asıl Düşman Kim?

İşyerlerinde çeşitli haksızlıklara maruz kalan işçilerin önemli bölümü, bu durum karşısında öfkeleniyor ama hırsını kimden ve nasıl çıkaracağını bilemiyor. Ya susup sineye çekiyor ya da öfkelerini yanlış hedefe yöneltiyor. Bugün olduğu gibi geçmişte de işçiler, onları öfkelen-direcek nice sorunla, sıkıntıyla karşılaştılar. Kimi zaman sustular kimi zaman ise çeşitli tepkiler ortaya koydular. Zamanla gerçek düşmanlarını ve onlara karşı mücadele-etkili ve doğru yöntemleri öğrendiler.

Meselâ, 1800'lü yılların İngiltere'sinde Ned Ludd isimli bir işçi, çalışma koşullarının boğuculuğundan, işsizlik ve geleceksizlik korkusundan ötürü kendini kaybederek, eline geçirdiği bir çekiçle çorap dokuma tezgâhını param-parça etti. Üstelik işçi Ludd'un başından geçen bu olay, tekil bir örnek de değildir. O dönemde, çeşitli ülkelerde yaşayan on binlerce işçi, öfkelerini çalıştığı fabrika ve atölyelerdeki makineleri kırarak göstermişti. Peki, ne olmuştu da işçiler zıvanadan çıkmıştı? Neden makineleri düşman bellemişlerdi?

di, makinelerin gelişmesi insanlığın önünde yeni bir çığır açıyordu; üretim artıyor ve çeşitleniyordu. Düşman; makineleri tüm insanlığın ortak çıkarları ve mutluluğunun hizmetine koşmayan sömürü düzeniydi, bu sömürü düzeninin efendileri patronlar sınıfıydı. İşçiler bunu zamanla kavrayarak mücadele yöntemlerini değiştirdiler.

Yıllar aktı gitti, asırlar geçti. Sermaye sınıfı da büyük deneyimler kazandı ve işçileri alt etmenin yeni yollarını buldu. Bugün işçi sınıfı dağınık ve örgütsüz, tam da bu sebeple kendi tarihinden, çıkarlarından, dostunun veya düşmanının kim olduğundan habersiz! Sınıf bilinci taşımayan işçiler, maalesef yaşadıkları haksızlıklara karşı doğru tepkiler ortaya koyamıyorlar. Yaşamlarındaki sorunların kaynağında kimlerin ya da neyin olduğunu kestiremiyorlar. Meselâ bugün ister Batı ülkelerinde ister Türkiye'de olsun, işsizliğin ve düşük ücretlerin sorumlusu olarak göçmen işçiler, Suriyeliler görülüyor. İşsizliğe, düşük ücretlere, yüksek ev kiralarna tepki göstermekte elbette haklılar. Ağacı kurt, insanı dert kemirir demiş eskiler. Ne işsizlik ne de yoksulluk çekilir derttir. Fakat bu tepkinin hedefi neresi olmalıdır, asıl düşman kimdir?

Kardeşler, insanlık ezelden beri bir yerden başka bir yere göç ediyor. Dünyada sadece 1820 ile 1913 yılları arasında 26 milyon insan göç etmiştir ve o dönemin nüfusuna göre bu rakam hayli fazladır. Amerikalı işçilerin ataları bir zamanların göçmenleridir. 1960'lı yıllardan itibaren yüz binlerce Türkiyeli işçi de Almanya'ya göç etmedi mi daha iyi bir yaşam için? Tüm insanlar daha mutlu bir yaşam sürmek, açlıktan ve yoksulluktan, haksız savaşların tahribatından kurtulmak ister. Yaşama tutunabilmek ister. Bu son derece doğaldır.

Düşman makineler olmadığı gibi, savaşlardan ve yoksulluktan kaçabilmek için evlerini barklarını terk etmek zorunda kalan göçmen işçiler de değildir. İşsizliğin, yoksulluğun ve de savaşların tek sebebi kapitalist kâr düzenidir.

Hakikat budur! Ama işçiler gerçekleri görmesin isteniyor. Bu yüzden göçmen işçiler "yerli" işçilerin karşısına düşman olarak çıkartılıyor! Asıl düşman sömürü düzenidir, sermaye sınıfıdır. Öfkemizi kederde ve kederde ortak olduğumuz göçmen sınıf kardeşlerimize değil, kapitalist sömürü düzenine yönlendirelim! Bu düzen değişirse, o zaman insanlar daha iyi bir yaşam umuduyla bir yerden bir yere göç etmek zorunda kalmazlar. Sömürü ortadan kaldırılır ve insanlığın elindeki üretici güçler daha da geliştirilir. Böylece tüm insanlık için mutlu bir yaşamın kapıları aralanır. ■

Asırlar önce, 1800'lü yılların başında buharlı makinelerin üretime girmesiyle birlikte, fabrikalar kurulmaya ve buralarda çalışan işçilerin sayısı hızla artmaya başlamıştı. Oysa eskiden zanaatçı bir ayakkabının ya da ceketin tamamını kendisi yapıyordu. Makinelerin devreye girmesiyle, zanaatçı işini kaybederek fabrikanın yolunu tuttu. Üstelik işçiler giderek makinelerin vida, kol gibi bir parçası haline geliyordu. Artık kadınlar ve hatta çocuklar dahi çalıştırılıyordu, işsizlik korkunç boyutlara ulaşmıştı. Üretim katlanarak artıyordu. İşgünü 16 saate varacak şekilde uzatılmıştı. İşçilerin yaşama koşulları o denli ağırlaşmıştı ki henüz 40 yaşını doldurmadan ölüp gidiyorlardı. İşçilere göre yaşadıkları tüm sorunların temelinde makineler vardı. Bu yüzden makineleri parçalamaya, kullanılmaz hale getirmeye başladılar. Oysa düşman makineler değil-

TOMURCUK

Öldürdüler sevgiyi
ve seven insanları.
Öldürdüler türküyü
ve türkü söyleyenleri.

Öldürdüler ne varsa
bu canım topraklarda.

Öldüremediler ama
bu tomurcuğu,
ha patladı ha patlayacak
bu tomurcuğu.

Jesus Lopez Pacheco

ÖĞÜTLER

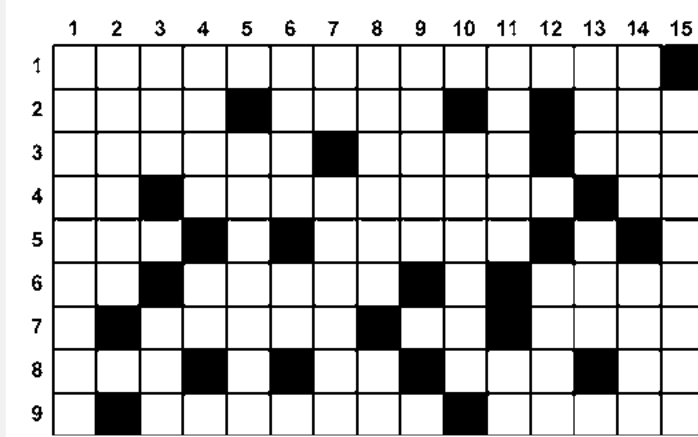
Dostlarım,
kardeşlerim,
canlarım ...

Kaldırın başlarınızı
Suçlular gibi yüzümüz yerde
Özümüz darda durup dururuz
Kaldırın başlarınızı yukarı
Bize göz verildi, gözleyin diye
Dil verildi, söyleyin diye
Kulak verildi, dinleyin diye!

El, gövdede kaşınan yeri bilir
Dert bizde, derman ellerimizdedir
Ararsan bulursun
Verirsen, alırsın
İnanmazsan, gelir görürsün.

Hacı Bektaş Veli

İşçinin Bulmacası

Soldan Sağa

1. İyileştirme.
2. Paylama. Kapitalist sistemde kâr amacıyla üretilen mal. Şöhret.
3. Konuşmasıyla ikna eden. Akıllı kimse. Yassı demir çelik ürünü.
4. Yüzyılın kısaltması. Çalmak, aşırılmak. Şok kelimesinin sessizleri.
5. Avrupa Ekonomik Topluluğu'nun kısaltması. Yetimler.
6. İngilizcede aziz anlamındaki saint kelimesinin kısaltması. Genellikle Batılı uluslarda hep bir ağızdan "yaşa" anlamı destek vermek amacıyla kullanılan bir söz. İsviçre'de bir şehir.
7. Yas. Bir bağlaç. İşyeri, büro.
8. Tırnak cilası. Genişlik. Bir çalgı türü. Alfabedeki son harfin okunuşu.
9. Türkiye'de bir süre tutuklu kalan ABD ile siyasi kriz çıkmasına neden olan rahip. Şimal.

Yukardan Aşağıya

1. Çernobil'den sonra Karadeniz bölgesini etkisi altına alan ve kanser vakalarının artmasına neden olan ışınım.
2. Zulüm.
3. Sebze, meyve, bakliyat vb.nin satıldığı yer. Milli Eğitim Bakanlığının kısaltması.
4. Teraziyi dengeye getirmek için hafif olan kefeye konulan taş, demir, çivi gibi ağırlık. Şaşma anlatan bir söz.
5. Yalova'da bir ilçe.
6. Bir belgeyi onaylamak üzere bir kişi tarafından kullanılan işaret. Müzikte bir nota.
7. Bir harfin okunuşu. Bir derneğe, bir çalışmaya yardım sağlamak amacıyla genellikle açık havada satış yapılarak gelir sağlanan toplantı.
8. Başkenti Roma olan Avrupa ülkesi. Numaranın kısaltması.
9. Derman.
10. Yoksullara yiyecek dağıtmak üzere kurulmuş hayır evi.
11. Sığır, hindi vb. etinden yapılan, genellikle dilimlenerek soğuk yenen bir yiyecek. Beyaz leke.
12. İçi delik silindir.
13. Bir ağırlık ölçüsü birimi. Zilli bir çalgı.
14. Ölen insanın vücudu. Karadeniz'e kıyısı olan bir şehir.
15. AKP'nin önce anlaşma yaparak ekonomiyi bir süreliğine teslim ettiği, artan tepkiler karşısında anlaşmayı iptal ettiği ABD'li yönetim danışmanlığı şirketi.

Geçen Bulmacanın Çözümü

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
1	K	O	N	K	O	R	D	A	T	O		F	A	I	Z	
2	U	R	B	A	N		A		E	L	A		I	Z		
3	M	G		B	S	M	V		K	G		A	T	O	M	
4	P	A	H	A		T	A	R	S		S				L	
5	A	N	A	H	T	A	R		A		E	S	S	A	H	
6	S	I	M	A	V		O	F	S	E	T		U	S	A	
7	Z		T		H		U		R			G	A	Y	R	
8	A	M	A		Y	A	M	A	K		T	A	R	O	T	
9	T	A	H	T		A	K		U	R		U	S		E	N

İşçilerin Sordukları/65

Ücret Garanti Fonu Nedir, Nasıl Yararlanırsınız?

Kriz nedeniyle çok sayıda işyeri daralmaya gidiyor, kapanıyor ya da konkordato ilan ediyor. İşçiler hakları ve ücretleri verilmeden yıllarca emek verdikleri işyerlerinden atılıyor. Böyle durumlarda işçilerin haklarını bilmesi ve bu haklarını alabilmek için mücadele etmesi büyük önem taşıyor. Ücret Garanti Fonuna başvurmak ve alacaklarımızın bir kısmının karşılanmasını sağlamak da bu yollardan biri.

Ücret Garanti Fonu nedir?

Ücret Garanti Fonu, İşsizlik Sigortası Fonu bünyesinde oluşturulan bir fondur ve İŞKUR tarafından işletilmektedir. Kapanmış, iflas etmiş ya da konkordato ilan edilmiş işyerlerinde çalışan işçiler, bu fona başvurabilirler ve ödenmemiş son üç aylık maaşlarını alabilirler. Kıdem tazminatı, yıllık izin, yol ve yemek gibi alacakları bu fon karşılamaz.

İşçiler hangi koşullarda bu fondan yararlanabilir?

İşçinin Ücret Garanti Fonundan yararlanabilmesi için işverenin iflas, iflas erteleme, konkordato ilanı gibi durumlar nedeniyle işçi ücretlerini ödeme güçlüğüne düşmüş olması gerekir. Bu durumda işçiler İŞKUR'a başvurarak son üç aylık ücret alacakları için Ücret Garanti Fonu Talep Dilekçesi verir. Dilekçenin ekine işçinin ücret alacağını aylar itibarıyla gösteren İşçi Alacak Belgesi eklenmesi gerekmektedir. İşverenin durumuna göre mahkemece verilen konkordato ilan edildiğini gösteren belge, iflas ya da iflas erteleme olduğuna dair belge, icra dairesinden alınmış aciz vesikası veya hacze kabil mal bulunmadığına dair haciz tutanağı da dilekçenin ekinde olmalıdır. Bu belgeleri sağlayan işçiler fona başvuruyu kendileri bizzat yapabilecekleri gibi, noter tasdikli vekâletnameye dayalı olarak vekilleri aracılığıyla da yapabilirler.

Ücret Garanti Fonundan yararlanabilmek için işçinin son bir yıl içerisinde söz konusu işyerinde çalışıyor olması, ücret alacağı için beş yıllık zamanaşımı süresinin dolmamış olması gereklidir. İşçinin ücreti ne olursa olsun SGK prim tavanını geçmeyen kısmı üç ayla sınırlı olmak üzere tam olarak İŞKUR tarafından ödenecektir.

İşverenin ödeme güçlüğüne düşmesinden önceki bir yıllık dönemde işçinin askerlikte, tutukluluk ve hükümlülükte geçirdiği süreler ile bir yıldan uzun süreli tedavi

gerektiren hastalıklar nedeniyle işe gidememiş olması, fondan yararlanmaya engel teşkil etmez. İşsizlik maaşı alanlar da işverenin ödemediği ücretlerini fondan talep edebilirler. Taşeron firmada çalışan işçilerinse taşeron firmanın iflas veya diğer nedenlerle ödeme güçlüğüne düşmesi durumunda, ödenmeyen ücretleri için öncelikle ana işverene başvurmaları gerekmektedir.

Ücret Garanti Fonu işçilerin sorununu çözemez!

Ne yazık ki işçilerin geneli Ücret Garanti Fonunu bilmiyor ve bu nedenle fona başvurmuyor. Kayıplarını Ücret Garanti Fonuna başvurarak telafi etmek isteyen işçileri ise pek çok zorluk bekliyor. Fondan yararlanmak isteyen işçiler başvuruyu bizzat kendileri yapmak zorunda. İşverenin ödeme güçlüğü içinde olduğunu kanıtlayan belgeleri elde etme yükü de işçinin sırtında. Yani devlet, müfettiş gönderip durumu incelemek yerine işçiye, "borçlunun alacaklarını ödeyemeyeceğini bana kanıtla" diyor. Ödemelerse üç aylık ücretle sınırlı tutuluyor, işçinin diğer alacakları fon kapsamında karşılanmıyor.

Hükümet patronların kayıplarını azaltmak için vergi indirimleri yapıyor, teşvik üstüne teşvik veriyor. Sıra işçiye

gelince yalnızca üç aylık bir maaş ödemesi imkânı sunuyor, bunu da bizzat işçilerin fonundan karşılıyor. Üstelik bu paranın alınmasını işçi açısından meşakkatli bir süreç haline getiriyor. Ancak bu durum işçileri yıldırırmamalıdır. Bu fon işçilerin ücretlerinden kesilen paralarla oluşturuluyor ve konkordato ilanlarının, işyeri kapatmaların sıklaştığı bu süreçte işçilerin bu fona ihtiyacı büyüyor. Ücret Garanti Fonuna başvurmak isteyen işçilerin sendikalarından, işçinin tarafında duran avukatlardan, ÜİD-DER'den yardım alması büyük önem taşıyor. ■

Kim Bu Fırsatçılar?

Ülkeyi yönetenler halka dönük konuşmalarında “kriz filan yok, hepsi manipülasyon”, “ekonomik sıkıntılar psikolojik, aslında kriz yok”, “bu da geçer yahu”, “kriz fırsatçıları devrede”, “suç stokçularda, fırsatçılarda”... diyorlar. Bu sözleri edenler sonra dönüyorlar patron örgütlerine, başka bir şey söylüyorlar: “Krizi fırsata çevireceğiz, merak etmeyin!” Elbette bu açıklamalar kafa karışıklığının ürünü değil. İktidardakiler bilerek, söyleyeceklerini ölçüp biçerek konuşuyorlar. Amaçları sorumluluklarını gizlemek ve hedef şaşırtmak!

Egemenler, yaşanan krizin gerçek nedenlerini ve sorumlularını görmeyelim diye önce “dış mihraklar” yalanına sarıldılar. Sonra koskoca ülkeyi sarsan krizin, yoksulun belini büken hayat pahalılığının fırsatçıların, stokçuların işi olduğunu söyler oldular. Marketlere baskınlar düzenlemeye başladılar, ürünleri pahalıya satanları ihbar etmemizi istediler. Fırıncıya, marketçiye, esnafa tepki göstermemizi sağlamaya çalıştılar.

Kardeşler, çok açık ki bu oyunlarla bizi kandırıyor, oyalıyorlar. Diyelim ki gerçekten de bir grup stokçu ve fırsatçı bütün bir ülkeyi krize sürükleyebiliyor, enflasyona tavan yaptırabiliyor. O halde buna karşı önlem alması gerekenler ne yapıyor? Meselâ arabalardaki cam filmine varıncaya kadar her şeyi kanun hükmünde kararnameyle düzenleyen Cumhurbaşkanı, neden bir karnameyle fiyatları sabitlemiyor? Neden temel tüketim ürünlerine yapılan zamları geri çekmiyor? Hatırlanacak olursa ilk olarak akaryakıtta, doğalgaza, elektriğe, suya zam yapıldı. Bu zamları da “stokçular” değil devlet yaptı. Üstelik aynı devlet enflasyon karşısında ezilen işçilerin ücretlerini yükseltmedi, emekçileri rahatlatacak önlemler almadı. Demek ki sorun sadece “stokçular”, “fırsatçılar” sorunu değil!

Elbette stokçular, fırsatçılar yok demiyoruz. Ama bu stokçular, fırsatçılar daha önce yoktu da bir anda yerden mi bitti? Elbette hayır! Bu düzende fırsatçılar, stokçular hiçbir zaman eksik olmamıştır, olmayacaktır da. Çünkü bu düzen fırsatçılığı teşvik ediyor. Yaşadığımız dünyaya

hâkim olan kapitalist sömürü düzeninde sermaye sahipleri daha fazla kazanç elde etmek için her fırsatı değerlendirir. Kârlarını büyütme için işçileri üç kuruşa köle gibi çalıştırır. Maliyetleri arttıracak diye en basit iş güvenliği önlemlerini bile almaktan kaçınır. Doğayı fütursuzca talan eder. Böylelikle varlık, bolluk bir tarafta; yoksulluk, yoksunluk bir tarafta birikir. Zengin daha zengin, yoksul daha yoksul olur. Altta kalanın canı çıksın mantığı işler. Kriz dönemleri gelince “aynı gemideyiz” yalanları piyasaya sürülür. Krizlerin ağır bedeli en alttakilere fatura edilir. Kısacası, **en büyük fırsatçılar sermayedarlar ve egemenlerdir**. Bu her zaman böyledir.

Sözde krizden kurtulmak için reçete olarak sunulan ekonomi programları sadece bu fırsatçıları kurtarmaya, rahatlatmaya odaklanıyor. Patronlara vergi indirimleri yapılıyor, teşvikler veriliyor, borçları erteleniyor, kredi muslukları açık tutulmaya çalışılıyor. Öte yandan bütün yük iki yakası bir araya gelmeyen işçilerin, yoksul emekçilerin sırtına yıkılıyor. Bu programlarla işçilerin kıdem tazminatı hakkı ortadan kaldırılmak, Zorunlu Bireysel Emeklilik Sigortası uygulamasından çıkışın önü kapatılmak isteniyor. İşsizlik Sigortası Fonu patronların yağmasına açılıyor. Tüm bu planlar krizi atlattık bahanesiyle meşru gösterilmek isteniyor. Öte yandan patronlar kriz gerekçesiyle işçi çıkarıyor, ücretleri aşağı çekiyor, mesai ücretlerine el koyuyor. Bu patronları cezalandırmak, işçilerin alacaklarını, haklarını koruyacak bir mekanizma geliştirmekse iktidardakilerin aklına bile gelmiyor. Bu durum esas fırsatçıların kimler olduğunu açıkça gösteriyor. “Fırsatçılar” el ele vermiş işçinin sırtına bindikçe biniyor!

Eğer egemenlerin, para babalarının yalanlarına inanırsak krizin bedelini ödemek biz yoksul işçi ve emekçilere kalır. Oysa “bu yalanlara karnımız tok” dersek; zamlara, pahalılığa, işten çıkarmalara, haklarımızın gasp edilmesine karşı birleşirsek, krizin faturasını ödemeyi reddedebiliriz. Eğer gerçekleri görür ve birleşebilirsek, bu “krizi fırsata çeviren” taraf biz oluruz. ■